

Debreceni Ítéltábla
Bf.III.308/2023/16.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. szeptember 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2023.március 01. napján kihirdetett 6.B.85/2022/63. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 vádlott 2021. szeptember 14. napjától 2023. február 20. napjáig előzetes fogvatartásban volt, 2023. február 21. napjától 2023. augusztus 20. napjáig más ügyben jogerős szabadságvesztés büntetését töltötte, majd 2023. augusztus 21. napjától ismét letartóztatásban van.

A Terhelt1 vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát egyaránt 5 (öt) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által 2023. augusztus 21. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 7.200 (hétezer-kettőszáz) forint a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

A másodfokú határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

[1] A Nyíregyházi Törvényszék 2023. március 1. napján kihirdetett 6.B.85/2022/63. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki hivatalos személy elleni erőszak bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés), valamint 2 rb. emberölés előkészületének bűntettében (Btk. 160. § (1) bekezdés, (3) bekezdés)]. Ezért mint különös visszaesőt, halmazati büntetésül 7 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg. A törvényszék megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Az első fokon eljáró törvényszék a 2021. szeptember 14. napjától 2023. február 20. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt beszámította a szabadságvesztés büntetésbe, rendelkezett a lefoglalt bűnjel sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen a kihirdetését követően az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére a büntetés súlyosítása végett, a vádlott és védője elsődlegesen az emberölés előkészületének büntette vonatkozásában részbeni felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében éltek jogorvoslattal.

[3] A fellebbviteli főügyészség az átiratában az ügyészi fellebbezést – irányának megfelelően – fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást az eljárási szabályokat betartva folytatta le, a megállapított tényállás megalapozott, felmentő rendelkezésnek egyik büncselekmény tekintetében sincs helye. Okszerűen következtetett a bíróság a vádlott bűnösségére, cselekményei jogi minősítése is helyes, azonban a bünteteskiszabási körülményeket nem megfelelően értékelte, ami miatt a kiszabott büntetés súlyosítása szükséges.

[4] A vádlott védője írásban benyújtott fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy az események visszaidézése kapcsán elfogult tanúk mutatták be a vádlott cselekvőségét, ami ezáltal nem a reális történéseket tükrözte. Az egyébként ittas vádlott kijelentései az indulat hevében keletkeztek, és az eljáró rendőrök intézkedése ellen irányulhattak a testvére elszámoltatása körében, de semmiképpen nem a rendőrök életének kioltása volt a célja, így az emberölés előkészületének büntette alóli felmentésre, másodlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt.

[5] A nyilvános ülésen a védő fenntartotta korábban tett indítványát, a fellebbezésében előadott indokokat annyival egészítette ki, hogy figyelembe kell venni azt is, miszerint védencének reális lehetősége sem volt emberölésre.

[6] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) bekezdése, (2) bekezdése és (7) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen.

[7] A felülbírálat során az ítéltábla arra a meggyőződésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok maradéktalan betartásával ügyfelderítési kötelezettségének hiánytalanul eleget tett, sem abszolút, sem relatív eljárási szabályszegést nem követett el. A törvényszék indokolt bizonyítást vett fel az ügyben, a törvényesen beszerzett bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelően egyenként és összességükben is értékelte.

[8] A fentiek mellett megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a vádlott büntetéseire vonatkozó adatok nem képezik a történeti tényállás részét, hanem csak megállapítást igénylő tények, amelyek ezáltal kötöttség nélkül módosíthatók (Kúria Bfv.I.611/2019/10.). Ennek okán az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásának a Nyíregyházi Járásbíróság 14.B.749/2022/6. számú ítéletével kiszabott büntetés végrehajtásával kapcsolatban rögzített körülményeket a bűnügyi nyilvántartás adatainak figyelembevételével az alábbiak szerint pontosította:

- A vádlott 2023. február 21. napjától 2023. augusztus 20. napjáig letöltötte ezt a büntetését (elsőfokú ítélet [24] bekezdés).

[9] A törvényszék által megállapított tényállás megalapozott és irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében.

[10] A megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülrértékelésének tilalma folytán a részbeni felmentésre irányuló fellebbezés eredményre nem vezethet a Be. 593. § (1)-(3) bekezdéseiből következőleg.

[11] Figyelemmel arra, hogy a megvalósított bűncselekmények ugyanazon cselekménysor révén valósultak meg, az ítéltábla utal arra, hogy helyes a törvényszék hivatkozása a hivatalos személy elleni erőszak büntette vonatkozásában a Kúria 8. számú BK véleményére (elsőfokú ítélet [53] bekezdés), hiszen nemcsak a több mozzanatból álló, hivatalos eljárás során folyamatosan elkövetett cselekmény (BJD 9064.), hanem a két vagy több hivatalos személy sérelmére az egységes eljárásuk során elkövetett hivatalos személy elleni erőszak is természetes egységet képez (BJD 691.). A vádlottnak a jogszerűen eljáró rendőrök erőszakos akadályozása megszakította a hivatalos eljárás keretébe tartozó eseménysor folyamatos végrehajtását, így cselekménye 1 rb. hivatalos személy elleni erőszak büntetnének minősül, amely magában foglalja az ásóval a rendőrökre való támadás mozzanatát is anélkül, hogy ez – az emberölés előkészületét figyelembe véve – a kétszeres értékelés tilalmát sértené.

[12] A cselekmény súlyosabb minősülését a felfegyverkezve történt elkövetés alapozza meg (Btk. 310. § (2) bekezdésének 3. fordulata). A Kúria 24. számú BK véleményére hivatkozás is helyes volt az elsőfokú bíróság részéről (elsőfokú ítélet [50] bekezdés), amelyből kiemelt hangsúlyt kap, hogy a minősített eset elkövetése nem korlátozódik arra az esetre, hogy az elkövető a fegyvert használja is, elegendő, ha azt magánál tartja, az élet kioltására alkalmas eszköz használata tehát a súlyosabb minősítésnek nem előfeltétele.

[13] A Btk. 459. § (1) bekezdésének 6. pontjában foglalt meghatározás szerint az elkövető a fegyvert az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében tartja magánál. Az "érdekében" kitétel tartalmilag céltudatosságra utal, amelynek megállapításánál az elkövető szándékára is figyelemmel kell lenni. Ehhez kapcsolódik szorosan a vádlott kifejezése is, ami miatt megállapítható a minősített eset.

[14] A vádlott az ellenállás leküzdése, megakadályozása érdekében vette magához az ást, ennek hangot is adott („innen nem visztek el senkit”, „pisztolyt kell rám fognotok, ha el akarjátok vinni a testvéremet”), részéről a bűncselekmény ezáltal felfegyverkezve is elkövetett. Ezt az eszközt nemcsak magánál tartotta, hanem ténylegesen, célzatosan használta is, akadályozva ezáltal a jogszerű rendőri intézkedést [Btk. 310. § (1) bekezdése (2) bekezdésének 3. fordulata is].

[15] A felfegyverkezve elkövetés társadalomra veszélyessége azért magasabb fokú, mert az egyfelől az elkövetőnek az eszközzel kapcsolatos szándéka folytán fokozottabb elszántságára utal, másfelől a fegyver eshetőleges használata a hivatalos személy amúgy is veszélyes helyzetét objektíve súlyosítja. Más szavakkal, annak ellenére, hogy a gépkocsi szélvédőjét a vádlott nem törte be, az intézkedő rendőrök szemszögéből nézve a kijelentések komolyságát tükrözi az, hogy fegyvert kellett rántani, hiszen oly mértékű veszélyben érezték magukat, ami miatt ez a reakció sértettlőtől főtörzsőrmester részéről szükségszerű volt.

[16] A Btk. 160. § (3) bekezdése az emberölés esetében az erre irányuló előkészületet is büntettként büntetni rendeli.

[17] Ezzel kapcsolatban az alábbiakat szükséges kiemelni.

[18] Az előkészület a szándékos bűncselekmény kifejlődésének első szakasza, amelyben az elkövető elhatározása már a külvilágba lép. Veszélyezteteti a célba vett bűncselekmény védett jogi tárgyát, de ez a veszély a kísérlethez képest csupán távoli. A vádlottnak a 2-3 méterre álló sértettel szemben a hosszú nyelű ásonak ütésre emelése tehát még nem tekintendő az emberölés büntette kísérletének, hanem az emberölés előkészületének minősül (BH2003. 48.). Az előkészület tehát a szándékos bűncselekmény egy részének az a szakasza, ami már az elkövetésre való belső akaratelhatározáson túlmutat, de még nem kezdődik meg a Különös részi törvényi tényállási elem megvalósítása. Az előkészület – eltérően a kísérlettől –

nem büntetendő általánosan, hanem csak akkor, ha a törvény Különös Része így rendelkezik. Ezeknél a társadalomra különösen nagy veszélyt jelentő bűncselekményeknél rendeli a törvény már az előkészítő magatartást is büntetni. Az előkészület mindig célzatos.

[19] Helyesen ismerte fel a törvényszék, hogy a vádlott tudata egyértelműen átfogta, miszerint a vele szemben álló két rendőr életére tört, aminek szintén hangot adott (megöléssel, az ásó beléjük vágásával fenyegette őket), és aminek reális lehetősége fennállt a két rendőr egybehangozó vallomása szerint.

[20] Az előkészület megvalósulása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az emberölés alapesetére vagy valamelyik minősített esetére vonatkozik. Ennek azonban a büntetés kiszabása szempontjából már kihatása lehet (Magyar Büntető jog Kommentár a gyakorlat számára, szerkesztő dr. Kónya István, HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2013.).

[21] Az emberölés előkészületének rendbeliséget illetően a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 5/1999. Büntető jogegységi határozata ad iránymutatást, ami szerint az előkészületi cselekmény ahhoz képest minősül egy vagy többrendbeli bűncselekménynek, hogy az elkövető egyenes szándéka egy vagy több bűncselekmény véghezvitelére irányul. Ha a sértettek számának jelentősége van abból a szempontból, hogy a célba vett bűncselekmény egy vagy többrendbelinek minősülne-e, ehhez igazodik a cselekmény minősítése. Ehhez képest az emberölés előkészülete többrendbeli büntett, ha az előkészület több – egynél több – ember megölésére irányul.

[22] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint azzal a magatartásával, hogy ásóval a kezében a vele szemben intézkedni szándékozó két rendőr életére tört, megközelítve őket olyan távolságra, hogy az ásóval lesújtva halálos eredménnyel járó sérülést is okozhatott volna, a vádlott célzatosan és közvetlenül két sértett életét veszélyeztette ténylegesen és reálisan, ekként cselekménye kétrendbeli emberölés előkészülete büntettének minősül.

[23] Mindezek alapján tehát a vádlott bűnösségére vont elsőbírói következtetés kifogástalan, a cselekmények minősítése is helytálló.

[24] A büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket a törvényszék feltárta, törvényesen szabott ki szabadságvesztés büntetést, azonban annak, valamint a közügyektől eltiltás mértékének megállapítása során eltúlzott jelentőséget tulajdonított a súlyosító körülményeknek, ami miatt a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok, valamint a Btk. 80. §-ban meghatározott bünteteskiszabási elvek érvényesülése végett az ítéltábla enyhébb büntetést alkalmazott, hozzá igazítva a közügyektől eltiltás tartamát is.

[25] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései nagyrészt helyesek és törvényesek, azonban az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámítása korrekciót igényelt, figyelemmel arra, hogy a vádlott a Nyíregyházi Járásbíróság 14.B.749/2022/6. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés büntetését töltötte 2023. február 21. napjától 2023. augusztus 20. napjáig, amely időtartam nem vehető figyelembe a beszámítás szempontjából.

[26] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak megfelelően megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta azt a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében.

[27] Az előzetes fogva tartásban töltött további idő beszámítása a Btk. 92. § (1) bekezdés (3) bekezdés a) pont II. fordulatán alapul.

[28] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésével kapcsolatos rendelkezést az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdése illetőleg 574. § (1) bekezdése és (4) bekezdése alapján hozta meg.

[29] Az ítéltábla a vádlott védő kirendelés alóli felmentése iránti indítványát elutasította, hiszen az iratokból megállapíthatóan a védő a feladatát ellátta, aktívan közreműködött valamennyi elsőfokú tárgyalási napon, a jelenlévőkhöz kérdéseket intézett, észrevételeket tett, beadványokat készített. Ezen felül, a vádlottat négy alkalommal a bv. intézetben is látogatta, vele konzultált. Az a körülmény, hogy a nyilvános ülés tartama alatt nem a vádlottal volt egy helyiségben, jelentőséggel nem bír, hiszen a távmeghallgatás egyenértékű a tárgyaláson történő jelenléttel, amennyiben konzultálni szeretett volna a vádlott a védővel vagy fordítva, azt az ítéltábla – felügyelet nélküli telefonkapcsolaton keresztül – maradéktalanul biztosította volna, azonban ilyen irányú indítványt nem terjesztettek elő.

[30] A másodfokú bíróság az ügydöntő határozatot a Be. 452. § (1) bekezdése szerint, a Be. 561. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel foglalta írásba.

Debrecen, 2023. szeptember 7.

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 6.B.85/2022/63. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.III.308/2023/16. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debreceni Ítéltábla
3.Bf.308/2023/16/VI

7

Debrecen, 2023. szeptember 7.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke